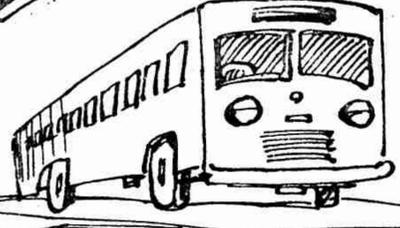

అన్నవరం

బి.కవిత

“అదుగో... అల్లదిగో... మన అన్నవరమూ...”
 అంటూ ఎవరో పాటందుకునే సరికి... బస్సులో
 పాసింజర్లు అటుమాతారు బయటికి. అన్నవరం...
 కొండమీద... వీర వెంకట సత్యన్నారాయణమూర్తి
 కోవెల. ప్రశాంతతకి ప్రసాదానికి పేరొందిన అన్నవరం
 కోవెల.

త్రుళ్లి పడ్డాడు కండక్టర్... తనవెనుక నుంచి
 వచ్చిన— “అన్నవరం అంటే అన్నవరమా! అన్నగారి వ
 రమేమో ఏమిటో అనుకున్నాను”. అన్నమాటలకి.

భయంగా— తలవెనక్కి తిప్పి—చూశాడు.

ఆమె — సీటులో... స్థిరంగా, బుద్ధిగా... తనవేపే
 చూస్తూ.

అతను వాణికి పోయాడు. ఒక్కసారి— చాలా
 భయమేసింది.

ఇట్టేదేంచేయాలి? అన్నవరం వచ్చేస్తోంది...
 ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఒక్క నిమిషం.

లేచి— గబగబ డ్రయివర్ వద్దకు వెళ్లాడు. అతని
 చెవిలో ఏదో గొణిగాడు. అంతే. బస్సు ఆగింది. ఆగి—
 వెనక్కి తిరిగింది. తిరిగి— వేగంగా, అతి వేగంగా
 పరుగెత్తసాగింది.

“బస్ వెనక్కి వెళ్తాందేం మన దేశాభివృద్ధిలా?” ఎవ
 రో అరిచారు.

“కండక్టర్! ఏమిటిది?” రంకెవేళారు మరొకరు.

“ఈ తిరోగమనమును సహింపజాల. తెలుగు బస్సు

వెనుకకు వెళ్ళుట ఆరుకోట్ల ఆంధ్రులకూ... ఆంధ్రుల
 ఆడపడుచులకూ అనంత అవమానము”.

పచ్చ చొక్కా పదము పదమూ వొత్తి పలికింది—
 పీండించుకుంటూ.

కండక్టర్— జనాబు చెప్పక తప్పలేదు.

“తుని డిపోలో సంతకం చేయడం మరచిపోయి...”

ఆ మరచిపోయినది తానో డ్రయివర్ తేల్చకుండా గొణిగి
 ఊరుకున్నాడు. అతను తలతిప్పకునేంతలో— ఆమె—
 మళ్ళీ కంటపడనే పడింది.

ఈవిడ వల్లనే కాదు— అన్నవరం వరకూ వచ్చిన
 బస్సు మళ్ళీ వెనక్కి తిరిగి— తుని వేపు వెళ్ల వలసి వ
 స్తూంది! ఎలా కూర్చుందో ముద్దరాలిలా! ఈ మహా తల్లి
 ధర్మమా అని— సర్వీసులో యింతవరకూ చేయని
 పాఠసాటు చేయవలసి వస్తోంది. బస్సుని వెనక్కి తిప్పించవ
 లసి వచ్చింది.

ఎవరో ఈ మహాతల్లి? పల్లెటూరి దానిలాగాలేదు,
 అలా అని పట్టువాసం దానిలాగా లేదు. విశాఖపట్టుంలోనే
 ఎక్కింది. మొగుడో మరెవరో టికెట్టు కొని యిచ్చినట్టు
 న్నారు. వంటరిగా ప్రయాణం చేస్తున్నట్టుంది తొలిసారి.
 విశాఖపట్టుం వాదిలి— గాజునాక రావడమేమిటి—
 “తునా?” అంటూ సీటులోంచి లేచింది.

“కాదు. కూర్చో” అన్నాడు తను.

బస్సు— అంకెల పాలెంలో ఆగిందో లేదో—

“తునేనా కండక్టరుగారూ?” అంటూ మళ్ళీ లేచింది.

చిరాకేసింది. కాని... ఆడకూతురూ... తెలుగు దేశ
 ప్రభుత్వమూ కదా అని— “కాదు”. అన్నాడు వినయం
 అరుపు తెచ్చుకుని.

అనకాపల్లిలోనూ అదే ఫార్ము. బస్సు ఆగడమే తడవు
 లేచి నిలబడిపోయి “కండక్టరుగారూ! తునేనా” అంటూ
 కంగారు పడిపోయింది.

“కాదమ్మా తుని వొస్తే నేనరుస్తాను నీకోసమైనా.
 మాటిమాటికి నా ప్రాణం తినేయ్యకు తునేనా తునేనా
 అంటూ” కోపం పట్టలేక గట్టిగా చెప్పాడు. దెబ్బకు ఆమె
 కూర్చుంది కిమ్మనకుండా. అసలే తనకి చిరాకెక్కువ.

తాళ్ళ పాలెం జంక్షన్లో బస్సు ఆగలేదు. స్టో అయింది.
 అంతే... ఆమె సీటులోంచి లేచి ... తనవేపు చూసింది.
 అడగడానికి... తునేనా అని అడగడానికి. తను
 గుడ్లరిమిచూశాడు కూర్చోమన్నట్లు. కూర్చుండి
 పోయింది మాట్లాడకుండా.

యలమంచిలిలో బస్సాగడం తడవు— “బాబూ...
 కండక్టర్ బాబూ...”

వొళ్ళుమండిపోయింది తనకి— కారం రాసుకున్నట్లు
 గట్టిగా అరిచేశాడు” ఇదుగో... మళ్ళీ కాని తునేనా అని
 అడిగిపో... నేనేం చేస్తానో నాకే తెలీదు. నేనసలే తిక్క
 మనిషిని. నీకిదే చెబుతున్నాను. తుని రాగానే నేనే నీకు
 బొట్టు కాలుకా పెట్టి మరీ చెబుతాను, తుని వచ్చింది
 తల్లి అని. అర్థమయిందా? మరో మారడిగావో... నాకసలే
 కోపమెక్కువ. కోపమొస్తే నేను మనిషిని కాను—”

“కోపంరాక పోయినానూ—” వెనకనుంచి ఎవరో
 కిసుక్కున నవ్వారు. వివవట్లు... అవమానం దిగమింగి
 ఊరుకున్నాడు. ఏమైతే ఏం తనిచ్చిన కాజా ఆమె మీద
 బాగానే పనిచేసింది. తరనాత ఎన్నిచోట్ల బస్ ఆగినా ఆమె
 వోరెత్తలేదు. జాలేసింది. తునిలో—
 చెప్పిందిపాలనుకున్నాడు.

కాని...
 ఎత్తెత్తి కాలేస్తే షింగిలాకులో పడ్డట్లు
 అతి జాగ్రత్త అనర్థమే అన్నట్లు
 తీరా— తుని వచ్చేసరికి— ఆమె విషయమే మరచి
 పోయాడు, కాఫీ లొందరలో. కాఫీ తాగి... సిగరెట్
 అంటించి... డిపోలో సంతకంచేసి వచ్చే సరికి పుణ్యకాలం
 జపోయింది. ఎక్కేపాసెంజర్లు... హడావుడి టికెట్టు
 చ్చేయడం... చిల్లర గొడవలు... ఈవిడ గారి విషయం
 మరచి పోయాడు.
 జ్ఞాపకం వచ్చేసరికి—

బస్సు— అదుగో యిదుగో అని అన్నవరం దగ్గరలో
 ఉంది.

ఆవిడ— అలాగే కూర్చుంది... తను చెబుతాడు కదా
 అన్నట్లు...

పాఠసాటు తెలిపి వచ్చింది.

ఆవిడవేదో వెపం మీద దింపే యొచ్చు అన్నవ
 రంలో— కాని... ఆవిడ పదే పదే తునేనా అని అడగడం
 పాసెంజర్లు విన్నారు. తునిలో దింపనందుకు తననే తప్పు
 పడతారు. మరో బస్సెక్కించడమూ సులభంకాదు.

తాళ్ళపాలెం జంక్షన్లో బస్ ఆగలేదు. స్టో అయింది.
 అంతే... ఆమె సీటులోంచి లేచి... తన వేపు చూసింది.
 అడగడానికి... తునేనా అని అడగడానికి... తను గుడ్లరిమి
 చూశాడు కూర్చోమన్నట్లు. కూర్చుండి పోయింది

అది ఆంధ్రుల ఆడనడుచూ తెలుగుదేశమూ.
 బస్ బస్ వెనక్కితీసుకెళ్ళి ఆవిడని తునిలో
 కత్తమోత్రమనువి పించింది... యితర మార్గాల
 డ్రయివర్ని బ్రతిమాలి... బస్ బస్ వెనక్కి
 అందాడు యీ ముంగి మొహంకోసం.

అగింది.
 అచ్చింది. దిగమ్మా తల్లీ" చెప్పాడు కండక్టర్.
 పీటు లోంచి లేచింది. డోరు వరకూ

చాలావేమి లేదా?"
 అంది. ఆ పెట్టె నాదే" లగేజి బెర్లుమీద ఒంకు
 చూపింది.

నేను దింపి అందిస్తామలే నువ్వు దిగు"
 చెట్టెందుకూ దింపడం? వాడు—"
 నీ మాకు ధర్మం చేస్తావా ఏమిటి? థాంక్యు
 లేదు నీ ధర్మం" ఎగతాళిగా వచ్చాడు.

అప్పుం ఎందుకు చేస్తాను? అందులో నాలుగు
 వచ్చాయి. రెండు కొత్తవి కూడాను. వేవిక్కడ
 వచ్చా విమి దిగిపోడంలేదు".
 అం దిగుతావా?" వేళాకోళంగా చూశాడు.
 అనే ఉండండి. ఇప్పుడే వస్తాను" ఠీమాగా దిగి...

వెళ్ళింది.
 మెంటల్ కాదుకదా అనుకున్నాడు కండక్టర్. కథ
 ఫాలో డాతున్న కొందరు పాసెంజర్లకి ఏమీ అర్థంకావ
 డంలేదామె సంగతి.

పది నిముషాలు... డ్రయివర్ విసుగునూ,
 ప్రయాణీకుల కోపతాపాలనూ భరిస్తూ గడపవలసి
 వచ్చింది. కండక్టర్కి అప్పటికి— ఆమెవచ్చి— మళ్ళీ
 తన పీటులో కూర్చుని—" ఇక పోనివ్వండి" అంది తన
 అభ్యంతరమే మీ లేదన్నట్లు.

కండక్టర్ కోపం తారాస్థాయి నందుకుంది "ఏమిటి నీ
 సంగతి? విశాఖపట్నం వదిలిందోలేదో, బస్సాగడం
 ఆలస్యం— తునేనా, తునేనా అంటూ ప్రాణం తీశావు.
 తీరా తునివాస్తే దిగకుండా కూర్చుంటావే?" అరిచాడు.

"దిగానుగా?" ఆశ్చర్యంగా చూసింది.
 "మళ్ళీ ఎక్కావుగా? అసలు... నీటిక్కెట్టేదీ?"
 "ఇదుగో... కొంగు ముడివిప్పి టిక్కెట్టుందించింది.
 చూసి— వెళ్ళి మొహం వేశాడు కండక్టర్.
 "నువ్వెక్కడికి వెళ్ళాలి?"
 "రాజమండ్రి".

"మరి— తునేనా తునేనా అని ఎందుకు తినేశావు నా
 ప్రాణం— బస్ బయలు దేరినప్పటినుంచీ?" విరుచుకు
 పడ్డాడు ఆగ్రహంతో.

"ఆయన... మా ఆయన... తునిలో దిగి— టిఫిను
 తినమన్నారు. నేను ఆకలితో బప్పెక్కాను. అందుకని
 తునికోసం లొందరపడ్డాను. రాజమండ్రి రాగానే మీరే
 చెప్పండి. దిగి పోతాను సామాను తీసుకుని".

జరిగింది అర్థమయిన పాసెంజర్లు— గొల్లుమన్నారు;
 కథ తెలిసి.
 పిచ్చి కొపంతో అరిచాడు కండక్టర్ "రైట్".

